

חלקים הטעונים גידור - על-פי פקודת הבטיחות

פקודת הבטיחות בעבודה מפרטת חלקים הדורשים גידור, מקומות מסוכנים ופתרונות בטיחות

צילום אילוסטריציה: המוסד

מאת מהנדס שלמה איציקובסקי
ודב מאור

פקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש), תש"ל-1970, בפרק ג' בטיחות - חלקים הטעונים גידור, בסעיף 37 נכתב: "כל אחד מחלקים אלה יוגדר לבטח". בהמשך, מופיעה רשימת מקומות מסוכנים ולאחריה סעיפים הכוללים הגדרות "קשות" לביצוע. עם זאת, קיימים היום פתרונות בטיחות והם יפורטו בהמשך.

להלן, מתוך הפקודה:

חלקים הטעונים גידור

37. כל אחד מהחלקים הללו יוגדר לבטח:

(1) במנועים חשמליים, בגנרטורים חשמליים ובממירים סיבוביים - כל חלק שלהם וכל גלגל תנופה המחובר אליהם במישרין.

(2) בכל מניע ראשי, חוץ ממניעים ראשיים כאמור בפסקה (1) - כל חלק נע שלו וכל גלגל תנופה המחובר אליו במישרין, בין שהמניע הראשי או גלגל התנופה נמצאים בבית מכונות ובין אם לאו.

(3) בממסרת - כל חלק שלה.

(4) במכונות שאינן מניע ראשי או ממסרת - כל חלק מסוכן שבהן.

(5) במחרטה - כל חלק של מוט גלם הבולט מעבר לראש המחרטה.

(6) בגלגל מים או בטורבינה המונעת במים - התעלה העליונה והתעלה התחתונה.

סוגי המגנים הקיימים בתעשייה:

מגן קבוע: גדר, מסך, וילון, בולעי רעש, שואבים, מסנני רסס אמולסיה ושמיני חיתוך
מגנים נפתחים: עם מתג בטיחות. בפתיחתו נעצר התהליך (סיבוב/ תנועה) בתאונה טבעית: מחרטה, מקדחה, השחזה, כרסום, ריתוך, התזה.
מגנים עם מתג בטיחות התקנו בלם המאפשר פתיחה רק לאחר בלימה מהירה + ידוע עצירה.

היעד: אפס פליטות גזי חממה עד 2050

איך הפך מודל הכלכלה המעגלית לשחקן מפתח בהתמודדות עם משבר האקלים העולמי

צילום אילוסטריציה: Freepik

מאת יפעת זר,
מידענית, מהנדסת כימיה

מרכז מידע, מדור ידע וחדשנות, המוסד

תוכנית ה- EGD (European Green Deal) של האיחוד האירופי פותחה במטרה להתמודד עם אתגרי האיום הקיומי העולמי של משבר האקלים. במסגרת התוכנית, האיחוד האירופי חותר להיות היבשת הראשונה בעולם עם אפס פליטות גזי חממה עד שנת 2050 ולהפחית את הפליטות לפחות ב-55% עד שנת 2030.

קץ לכלכלה מזהמת

אחד היסודות העיקריים של תוכנית ה-EGD הוא יישום מדיניות של צמיחה כלכלית בת-קיימא, הכוללת, בין היתר, ניצול מושכל של משאבי טבע, צמצום הדרדרות המגוון הביולוגי, שמירה על הגונות וצדק חברתי תוך שמירה על שוק רווחי ותחרותי.

לצורך כך, אימץ האיחוד האירופי במארכ 2020 את מודל הכלכלה המעגלית (CE), שיחליף בהדרגה את מודל הכלכלה הליניארית (מודל הכלכלה בטור, הכולל הפקת משאבים, ייצור ואריזה, הפצה, שיווק, צריכה ושימוש, ולבסוף - סילוק והטמנת פסולת), שהביא לנזק סביבתי כבד, עד כה. במסגרת המודל החדש, יורחב מחזור החיים של כל מוצר באופן מרבי, החל משלב התכנון והעיצוב, דרך אספקת שירותים נלווים לתהליך הייצור ועד לשלב הצריכה, כך שכמויות משאבי הייצור והפסולת שתיווצר לאורך מחזור החיים של המוצר יהיו הפחותות ביותר.

גם בישראל נהוגה כלכלה ליניארית, הצורכת משאבים בהיקף גדול ומזהמת מאוד. המשרד להגנת הסביבה גיבש אסטרטגיה חדשה לטיפול בפסולת להפיכת כלכלת ישראל עד שנת 2050 לכלכלה מעגלית - השואפת למינימום פסולת שאריתית (לאחר מחזור) ולהתייעלות מקסימלית בשימוש במשאבים. האסטרטגיה נועדה לקדם את המשק הישראלי לשגת היעד הקובע מעבר משיעור של כ-80% הטמנת פסולת נכון ל-2020, ל-20% הטמנה בשנת 2030.

למשל, במטרה לצמצם צריכה והטמנה של פסולת פלסטיק החליטה הממשלה על מיסוי כלים חד-פעמיים מפלסטיק (באמצעות הצו מ-1 בנובמבר 2021) ועל הרחבת חוק הפיקדון על מכלי משקה, תשנ"ט-1999 והחלתו (מיום 1.12.2021) גם על מכלים בנפח ליטר וחצי עד 5 ליטרים (כולל).

כנס "משלבים כוחות לקידום הבריאות התעסוקתית"

בכנס ראשון מסוגו, הציגו שורה של מומחים את החידושים האחרונים בתחומי הבטיחות והבריאות התעסוקתית

מאת מיכאל לרר M.Sc.

עורך מקצועי, המוסד לבטיחות ולגיהות

בכנס הראשון של המוסד לבטיחות ולגיהות בנושא "משלבים כוחות לקידום הבריאות התעסוקתית", ציין מנכ"ל המוסד לבטיחות ולגיהות מיקי וינקלר כי ההערכה היא שבישראל קרוב ל-800 עובדים נפטרים בכל שנה עקב מחלות תעסוקתיות - פי שניים ממספר ההרוגים בכבישים.

לדברי וינקלר, בשונה מהיחס העולמי של 1:6.5 במספר המתים ממחלות מקצוע, ביחס למספר ההרוגים בתאונות עבודה, היחס בישראל בין ההרוגים בתאונות עבודה למספר המתים ממחלות מקצוע הוא כנראה גבוה יותר ועומד על 1 ל-13 - פי שניים מהמוצע העולמי. בישראל נהרגים במוצע בכל שנה, בשנים האחרונות, כ-60 עובדים בתאונות עבודה. סגן שרת הכלכלה והתעשייה, ח"כ יאיר גולן, אמר כי בכונות המשרד לפעול במספר תחומים, במטרה לקדם את הבטיחות בעבודה בכלל ואת הבריאות התעסוקתית בפרט.

חזי שוורצמן, ראש מינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית ומפקח עבודה ראשי: "יש קשר מדעי חד-ערכי בין מחלות מקצוע לתמותה. הבריאות התעסוקתית הוא אחד מהיעדים העיקריים שהמדינה צריכה להתייחס אליו".

צילום: המוסד

נמצא שקרוב ל-43 אלף מועסקים במשק חשופים לקרינה בלתי מייננת.

בדיקות ניטור

רימה כהן, מנהלת המעבדה הארצית לגיהות תעסוקתית במינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית, ציינה כי כל שנה מבוצעים במעבדה מעל 50,000 בדיקות ניטור. קרוב ל-10,000 עובדים נחשפים לגורמים מזיקים שאותם אפשר לנטר.

חידושים וחדשנות, ופעילות לקידום הבריאות התעסוקתית

במהלך הכנס הציגו שורה ארוכה של מומחים מטעם המוסד לבטיחות ולגיהות ומגופים נוספים, כגון קופת חולים כללית ועוד, את הנעשה בתחום הבריאות התעסוקתית ואת התוכניות לקידום בשנים הבאות.

ד"ר אמנון דובדבני, ראש תחום קרינה בלתי מייננת במוסד לבטיחות ולגיהות, סיפר כי מסקר שנערך בשנת 2005 על ידי הקריה למחקר גרעיני (קמ"ג)